

***PODSUMOWNANIE STRATEGICZNEJ OCENY
ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
WRAZ Z UZASADNIENIEM DO PROJEKTU
„PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA
DLA GMINY LIPOWIEC KOŚCIELNY NA LATA
2018-2021 Z PERSPEKTYWĄ DO 2025 ROKU”***

Warszawa, 2018

SPIS TREŚCI

1. PODSTAWA PRAWNA	2
2. CEL OPRACOWANIA I UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU	2
3. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	4
4. OPINIE ORGANÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 57 I 58 USTAWY OOŚ.....	5
5. ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI.....	5
6. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JEŻELI ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE.....	6
7. PROPOZYCJE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU	6

1. PODSTAWA PRAWNA

Konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku” wynika bezpośrednio z art. 46 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (tj. Dz.U. 2017 poz. 1405) zwanej dalej *Ustawą ooś*.

W ramach procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko sporządzona została Prognoza oddziaływania na środowisko projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku” zgodnie z art. 51 ust. 2 *Ustawy ooś*. Zawartość i stopień szczegółowości Prognozy oddziaływania na środowisko zostały ustalone z organami, o których mowa w art. 57 i 58 *Ustawy ooś* tj. Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Warszawie (pismem znak: W00Ś-III.411.043.2018.ARM z dnia 3 kwietnia 2018r.) i Mazowieckim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w Warszawie (pismem znak: ZS.9022.347.2018.MK z dnia 13 marca 2018r.).

Zgodnie z art. 55 ust. 3 *Ustawy ooś* do przyjętego „Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku” załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- 1) ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- 2) opinie właściwych organów, o których mowa w art. 57 i 58 *Ustawy ooś*;
- 3) zgłoszone uwagi i wnioski;
- 4) wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- 5) propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Ponadto w związku z tym, że procedura strategicznej oceny oddziaływania na środowisko odbywa się z udziałem społecznym, organ opracowujący projekt dokumentu zgodnie z art. 42 pkt. 2 *Ustawy ooś* dołącza do przyjętego dokumentu uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa w postępowaniu oraz o tym, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa.

2. CEL OPRACOWANIA I UZASADNIENIE WYBORU PRZYJĘTEGO DOKUMENTU

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona dla projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku”. Podstawowym celem sporządzenia i uchwalenia POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny jest realizacja przez Gminę polityki ochrony środowiska zbieżnej z założeniami najważniejszych dokumentów strategicznych i programowych. POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny stanowić będzie podstawę funkcjonowania systemu zarządzania środowiskiem spajającą wszystkie działania i dokumenty dotyczące ochrony środowiska i przyrody na szczeblu danej JST.

Celem strategicznym POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny jest przedstawienie wytycznych do racjonalnych działań programowych na dalsze lata i poprawa stanu środowiska przyrodniczego gminy Lipowiec Kościelny, bądź utrzymanie dobrego poziomu tam gdzie został on osiągnięty w wyniku realizacji założeń poprzednich projektów. Zawarte w POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny rozwiązania inwestycyjne oraz organizacyjno-informacyjne przyczynią się do właściwego, zgodnego z zasadą zrównoważonego rozwoju gospodarowania zasobami przyrodniczymi. POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny jest wypełnieniem obowiązku Gminy Lipowiec Kościelny w zakresie sporządzania strategicznych dokumentów gminnych, co pozwala władzom Gminy na bieżąco kontrolować stan środowiska oraz planować na tej podstawie działania służące ochronie środowiska.

Przyjęcie POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny jest formą podejmowania strategicznej decyzji umożliwiającej realizację kierunków rozwoju tego zakresu działalności w określonej perspektywie czasowej. Wynikiem procesu planowania jest dokument zawierający wizję rozwoju systemu zarządzania ochroną środowiska, określający opcje i warunki rozwiązań. Jest on także ważnym środkiem informacji, narzędziem kontroli i materiałem wykorzystywanym do rozwoju systemu w przyszłości. Właściwy system zarządzania ochroną środowiska musi opierać się na strategicznych wnioskach, które w tym przypadku są przedstawione w postaci dokumentów programowych.

Przyjęte w POŚ rozwiązania uwzględniają w pierwszej kolejności działania prowadzące do zrównoważonego gospodarowania zasobami środowiska, poprawy stanu środowiska, poprawy stanu jakości powietrza, zapewnienia racjonalnej gospodarki odpadami i gospodarki wodno-ściekowej, przeciwdziałania zmianom klimatu i adaptacji do nich, zapobiegania klęskom żywiołowym oraz do zwiększenia bezpieczeństwa powodziowego mieszkańców.

POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny zawiera:

- 1) Spójność z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla [4]
- 2) charakterystykę ogólną gminy Lipowiec Kościelny
- 3) ocenę stanu środowiska na terenie Gminy Lipowiec Kościelny z uwzględnieniem dziesięciu obszarów przyszłej interwencji: (1) ochrona klimatu i jakości powietrza, (2) zagrożenia hałasem, (3) pola elektromagnetyczne, (4) gospodarowanie wodami, (5) gospodarka wodno-ściekowa, (6) zasoby geologiczne, (7) gleby, (8) gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów, (9) zasoby przyrodnicze, (10) zagrożenia poważnymi awariami.
- 4) wyznaczenie celów, kierunków interwencji i zadań wynikających z oceny stanu środowiska i przeprowadzonej analizy SWOT dla każdego obszaru interwencji
- 5) harmonogram rzeczowo-finansowy zadań własnych i monitorowanych
- 6) omówienie systemu realizacji POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny w zakresie prawidłowego zarządzania, monitorowania i finansowania

Sporządzenie Prognozy oddziaływania na środowisko projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku” przebiegało wieloetapowo i obejmowało kolejno:

- ocenę aktualnego stanu środowiska na obszarze objętym dokumentem, zawierającą analizę zasobów i walorów środowiska oraz jakości środowiska;
- ocenę potencjalnego wpływu ustaleń dokumentu na środowisko przyrodnicze, w tym na zdrowie ludzi;

- opracowanie propozycji minimalizacji negatywnych skutków realizacji ustaleń dokumentu w obszarach, w których zidentyfikowano negatywne oddziaływania;
- opracowanie systemu monitorowania środowiskowych skutków wdrażania dokumentu strategicznego.

Opracowując Prognozę zastosowano metodę indukcyjno-opisową oraz metodę analogii środowiskowych. Ocenę stanu środowiska przyrodniczego oraz analizę jakości jego poszczególnych elementów sporządzono przy wykorzystaniu dostępnych danych na temat obszaru gminy Lipowiec Kościelny tj. studium literatury, informacji pozostających w zasobach administracji rządowej i samorządowej, danych statystyki publicznej oraz państwowego monitoringu środowiska. Szczegółową analizę wpływu ustaleń projektu POŚ dla gminy Lipowiec Kościelny na środowisko opracowano wykorzystując metodę macierzy interakcji.

Na etapie oceny wpływu projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku” i sporządzenia Prognozy oddziaływania na środowisko nie przewiduje się wystąpienia negatywnych oddziaływań na środowisko, w tym na zdrowie i warunki życia ludzi, w związku z czym nie wyznaczono rozwiązań alternatywnych. Ze wstępnych ustaleń niniejszej Prognozy wynika, że większość wyznaczonych w POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny działań będzie miała charakter pozytywny i długoterminowy. Założeniem POŚ było wskazanie takich działań i wyznaczenie takich celów i kierunków interwencji, aby stopniowo rozwiązywać zdiagnozowane problemy środowiskowe i wprowadzać środki zaradcze i naprawcze.

3. USTALENIA ZAWARTE W PROGNOZIE ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Prognoza oddziaływania na środowisko identyfikuje potencjalne zagrożenia wynikające z realizacji wyznaczonych w POŚ dla gminy Lipowiec Kościelny zadań i kierunków w ramach poszczególnych obszarów interwencji. Prognoza jednocześnie wskazuje działania mające na celu zapobieganie, ograniczenie do minimum oraz kompensację przyrodniczą skutków realizacji projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku”. Zastosowanie się do ustaleń wskazanych w Prognozie wynikających wielokrotnie z regulacji prawnych pozwoli na właściwą ochronę środowiska i krajobrazu oraz ochronę zdrowia i życia ludzi przed potencjalnym oddziaływaniem wynikającym z realizacji zadań inwestycyjnych i nie inwestycyjnych.

Zaproponowane zadania mogą być realizowane w oparciu o różne warianty techniczne, technologiczne, środowiskowe, społeczne, gospodarcze itp., które wymagają indywidualnego podejścia na etapie prac koncepcyjnych. Skutki środowiskowe podejmowanych działań zależą od lokalnych uwarunkowań środowiskowych i przestrzennych. Dlatego przed przystąpieniem do konkretnych działań należy rozważać warianty alternatywne tak, aby możliwy był wybór takiego, który w najmniejszym stopniu będzie negatywnie oddziaływać na środowisko.

4. OPINIE ORGANÓW, O KTÓRYCH MOWA W ART. 57 I 58 USTAWY OOŚ

Zgodnie z art. 54 ust. 1 *Ustawy ooś* projekt „Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został przekazany do opiniowania przez organy, o których mowa w art. 57 i 58 *Ustawy ooś*.

W ramach procedury opiniodawczej organy wydały swoje opinie tj. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie (pismem znak: WOOŚ-III.410.293.2018.DC z dnia 25 maja 2018r.) i Mazowiecki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny w Warszawie (pismem znak: ZS.9022.691.2018 MK z dnia 16 maja 2018r.). Organy zaopiniowały dokumenty pozytywnie, bez uwag.

5. ZGŁOSZONE UWAGI I WNIOSKI

Zgodnie z art. 54 ust. 2 *Ustawy ooś* w ramach procedury oceny oddziaływania na środowisko został zapewniony udział społeczny. Informację o rozpoczęciu procesu konsultacji społecznych oraz wyłożeniu dokumentów do publicznego wglądu podano do wiadomości poprzez obwieszczenie na Biuletynie Informacji Publicznej, stronie internetowej gminy Lipowiec Kościelny oraz na tablicy ogłoszeń Urzędu Gminy. Konsultacje społeczne dokumentów trwały 25 dni do dnia 21 maja 2018r.

W ramach przeprowadzonych konsultacji do projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018-2021 z perspektywą do 2025 roku” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko wpłynęła jedna uwaga dnia 21 maja o godzinie 23.58:

„W nawiązaniu do obwieszczenia Wójta Gminy Lipowiec Kościelny z dnia 17.04.2018r. wnoszę o:

1.Przeprowadzenie weryfikacji części tekstowej Programu ochrony środowiska dla gm. Lipowiec Kościelny na lata 2-10-2021 z perspektywą do roku 2025 oraz Prognozy oddziaływania na środowisko w związku z umieszczeniem tych samych obszernych fragmentów tekstowych kosztem rzeczywistego stanu np. przy istotnym pominięciu oddziaływania istniejących i planowanych ferm hodowlanych wielkopowierzchniowych na terenie gminy Lipowiec Kościelny.

2.Dokonania oceny zgodności przedłożonych do konsultacji dokumentów z opracowanymi aktualizacjami do wydanych Wytycznych do opracowania wojewódzkich, powiatowych, i gminnych programów ochrony środowiska ,w tym w szczególności aktualizacji Załącznika Nr. 4 w sprawie Celów środowiskowych wybranych dokumentów strategicznych.

3.Po dokonaniu niezbędnej oceny i uzupełnieniu opracowanych dokumentów ponowne ich wyłożenia do konsultacji społecznych z możliwością zorganizowania spotkania z wykonawcami projektów.”

Ad 1: Przeprowadzona została weryfikacja części tekstowej Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018-2021 z perspektywą do roku 2025 wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko. Przed uzyskaniem pozwolenia na budowę inwestycji takiej jak wielkopowierzchniowa ferma hodowlana, należy za każdym razem przeprowadzić procedurę oceny oddziaływania na środowisko (OOŚ) i uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, gdzie wskazane zostaną warunki realizacji i eksploatacji inwestycji. Na etapie eksploatacji, w zależności od maksymalnej obsady, należy również uzyskać liczne inne pozwolenia jak pozwolenie zintegrowane, pozwolenie wodnoprawne czy na wytwarzanie odpadów. W przypadku stwierdzenia uchybień proceduralnych, bądź przekroczeń, wprowadzane są stosowne procedury przez właściwe organy.

Ad 2: Została dokonana ocena zgodności dokumentów z Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska. Analiza zgodności celów środowiskowych wybranych dokumentów strategicznych omówiona została w rozdziale 3 Programu.

Ad 3: Z uwagi na brak zmian w dokumentach, konsultacje społeczne zostają zakończone.

6. WYNIKI POSTĘPOWANIA DOTYCZĄCEGO TRANSGRANICZNEGO ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO, JEŻELI ZOSTAŁO PRZEPROWADZONE

Nie przeprowadzono postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko. Prognoza wskazuje, że w wyniku realizacji zapisów projektu „Programu ochrony środowiska dla Gminy Lipowiec Kościelny na lata 2018-2021 z perspektywa do 2025 roku” nie wystąpi oddziaływanie transgraniczne.

7. PROPOZYCJE METOD I CZĘSTOTLIWOŚCI PRZEPROWADZANIA MONITORINGU SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ DOKUMENTU

System wdrażania Programu Ochrony Środowiska powinien podlegać na regularnej ocenie poprzez odpowiednio zaplanowane działania monitorujące. Sprawne monitorowanie Programu Ochrony Środowiska wymaga okresowej wymiany informacji pomiędzy jednostkami organizacyjnymi, w zakresie stopnia zaawansowania realizacji poszczególnych zadań. Celem monitoringu jest zatem zbieranie, analizowanie i udostępnianie danych o środowisku i zachodzących w nim zmian, w sposób zapewniający zwiększenie efektywności zaplanowanej polityki środowiskowej. Monitoring jest narzędziem wspomagającym prawne, finansowe i społeczne instrumenty zarządzania środowiskiem. Dostarcza on informacji o efektach wszystkich działań na rzecz ochrony środowiska.

Monitorowanie wdrażania postanowień Programu Ochrony Środowiska polegać będzie głównie na działaniach organizacyjno-kontrolnych, do których należą:

- 1) ocena stopnia wykonania zadań (ocena efektywności wykonania zadań)
- 2) ocena zidentyfikowanych problemów oraz podjętych działań w celu ich rozwiązania lub minimalizacji
- 3) ocena rozbieżności pomiędzy założonymi celami, kierunkami i zadaniami, a ich wykonaniem (ocena przyczynowo-skutkowa)

W celu prawidłowego nadzoru nad realizacją opracowanego Programu wyznaczono wskaźniki monitorowania, które będą pomocne w przedstawianiu stopnia realizacji założonych zadań. Dla każdego z wyznaczonych wskaźników określono wartość bazową i docelową, które będą podstawą do opracowania Raportów oraz przyszłych aktualizacji POŚ. Przy ustalaniu wskaźników monitorowania wzięto pod uwagę istniejące uwarunkowania środowiskowe, wyznaczone cele i kierunki interwencji oraz dostępność danych ilościowych i jakościowych. Dlatego dla każdego z przedstawionych w POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny wskaźników monitorowania podano jego źródło, co znacznie ułatwi proces kontroli i weryfikacji założonych efektów środowiskowych.

Ponadto jako główne narzędzie służące analizie skutków realizacji zadań POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny należy wskazać system Państwowego Monitoringu Środowiska. Zgodnie z art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska* (tj. Dz.U. 2017r., poz. 519) stanowi on system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Monitoring,

powinien być prowadzony w cyklu rocznym, a sprawozdania z jego realizacji powinny być udostępniane, zgodnie z wymogami *Ustawy Prawo Ochrony Środowiska*, co najmniej w cyklu dwuletnim. System oceny skutków środowiskowych realizacji POŚ dla Gminy Lipowiec Kościelny powinien być oparty na odpowiednio dobranych wskaźnikach presji, stanu i reakcji. Oprócz monitoringu państwowego, jako narzędzie służące monitorowaniu skutków funkcjonowania obiektów i urządzeń w środowisku należy wskazać analizę (monitoring) porealizacyjny - instrument mający na celu praktyczną weryfikację ustaleń/zaleceń zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

WÓJT
Jarosław Goschorski